

Boendeplanering med utsikt 2040

Norra innerstadens pensionärsråd
27 november 2023

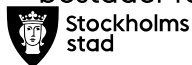
Stockholms stads boendeplan

Boendeplanens syfte:

Planens huvudsyfte är att säkerställa en trygg boendesituation för målgruppen med de bostäder som behövs och efterfrågas av äldre.

Boendeplanens mål:

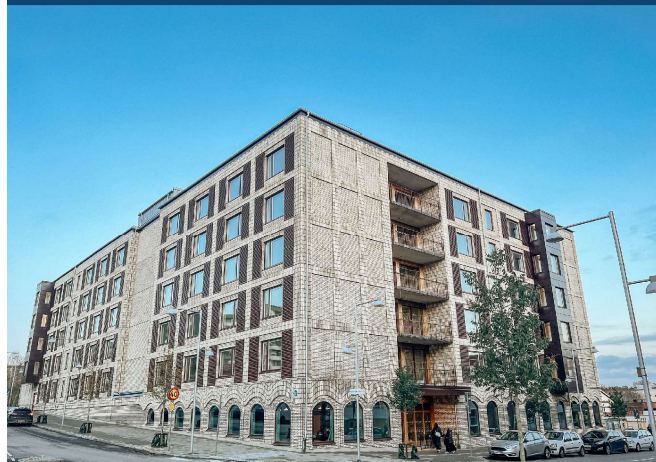
- Att ta fram en pålitlig behovsanalys för bostäder för äldre fram till 2050.
- Att göra en kartläggning med en nulägesbeskrivning av utbudet av olika former av bostäder för äldre.
- Att göra en framtidsprognos av vilka bostäder som behövs för att möta bostadsbehovet fram till 2050.
- Att ge ett relevant och omfattande underlag till beslut gällande nyproduktion, ombyggnad, avveckling av bostäder för både allmännyttiga och privata aktörer.

Äldreboendeplan 2024

Med utblick mot 2040

Beslutad av äldrenämnden 2023-06-13

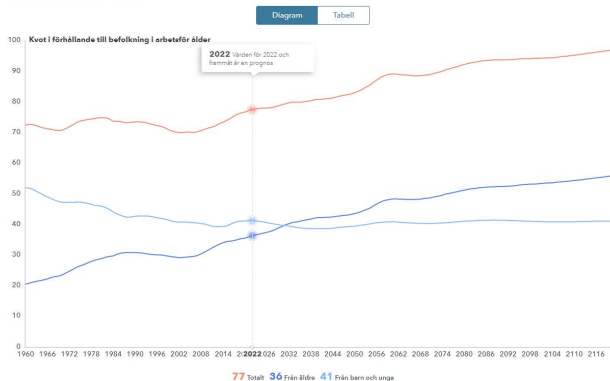

Demografisk utveckling

Allt fler ska försörja allt färre

Demografisk försörjningskvot Sverige 2022
100 personer i arbetsför ålder ska försörja 77 personer

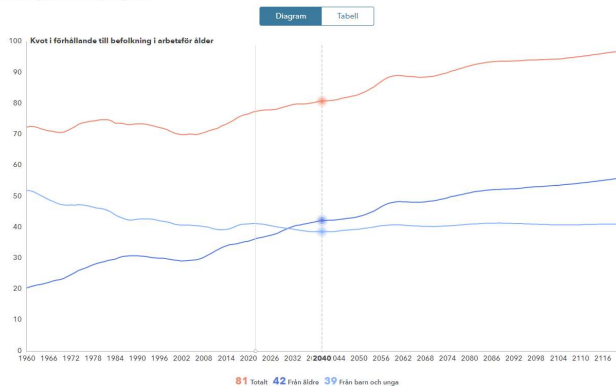
Demografisk försörjningskvot

Källa Ekonomifakta

Demografisk försörjningskvot Sverige 2040
100 personer i arbetsför ålder ska försörja 81 personer

Demografisk försörjningskvot

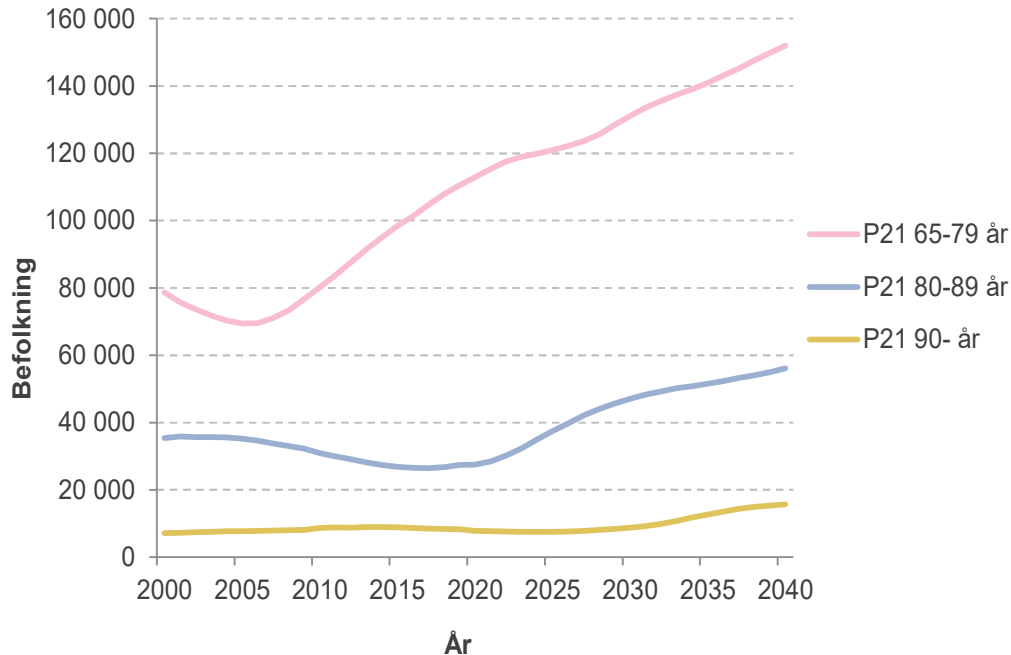

Källa: Ekonomifakta

Om femtio år ska 100 personer klara av att försörja 90 personer.

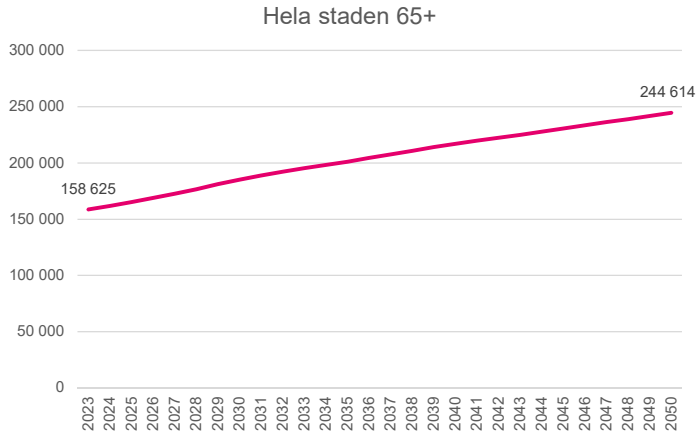
Demografisk utveckling i Stockholm

- Personer över 80 år beräknas fördubblas fram till 2040
- De allra äldsta över 90 år beräknas minska fram till 2025 för att därefter öka.
- Vad händer efter 2040...?

Antalet äldre ökar även efter 2040

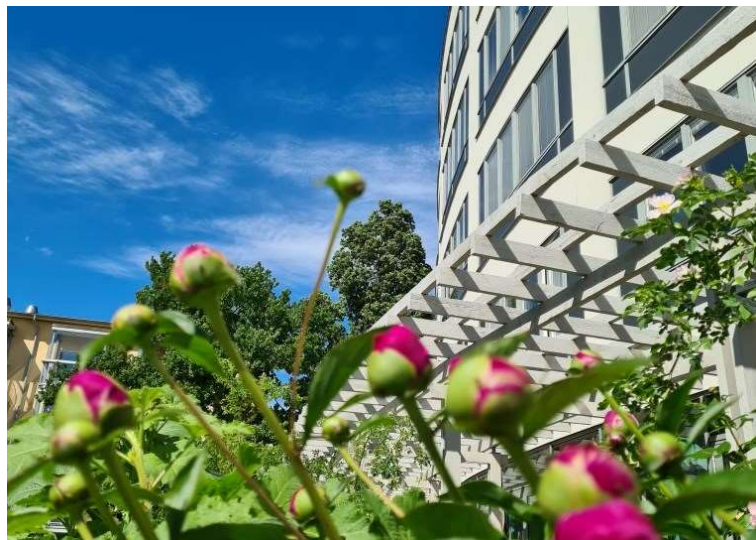
- Ny prognos fram till 2050 inför boendepplan 2025

Tillgång platser särskilt boende

Platser i vård- och omsorgsboende

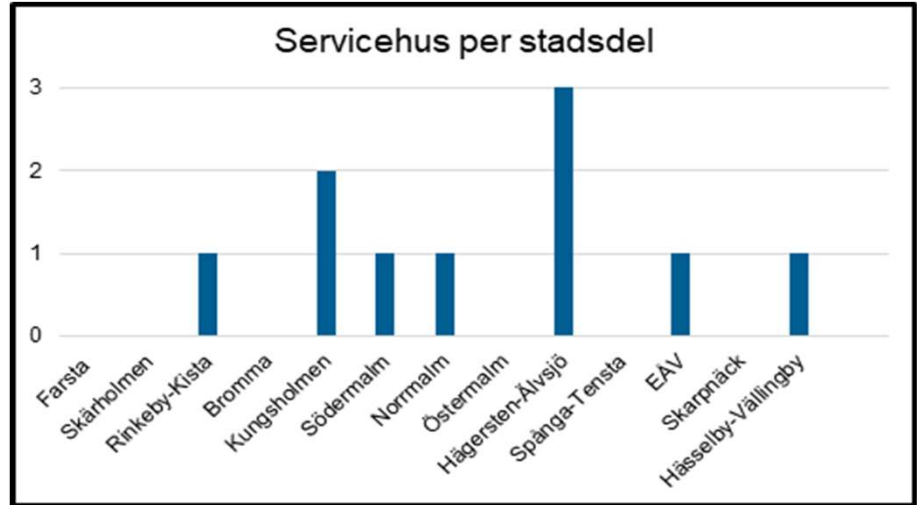
- Totalt antalet platser i vård- och omsorgsboende uppgår till 8 226.
- Av det totala antalet platser drivs 3 126 i kommunal regi eller av entreprenör och 5 100 av privata utförare.
- Av de privata platserna finns 2 718 utanför Stockholms stad.
- I september 2022 bodde 5 368 personer på vård- och omsorgsboende. Det är en ökning med 4,4 procent (239 personer) jämfört med samma period år 2021.
- Majoriteten av de äldre väljer ett boende i det stadsdelsområde som de är bosatta i, i genomsnitt 66 procent.
- Högst andel som väljer att bo kvar i stadsdelsområdet hade västerort, 70 procent. Västra söderort är det område som sedan 2016 haft högst andel utflyttningar, vilket också ökat över tid.

Nuläge servicehus

- Elva befintliga servicehus.
- Samtliga servicehus förutom Kista står inför behov av upprustning.
- För fem servicehus har någon form av omvandling/avveckling diskuterats.
- Ytterligare fyra servicehus står inför upprustning flera i närtid som kräver ställningstagande

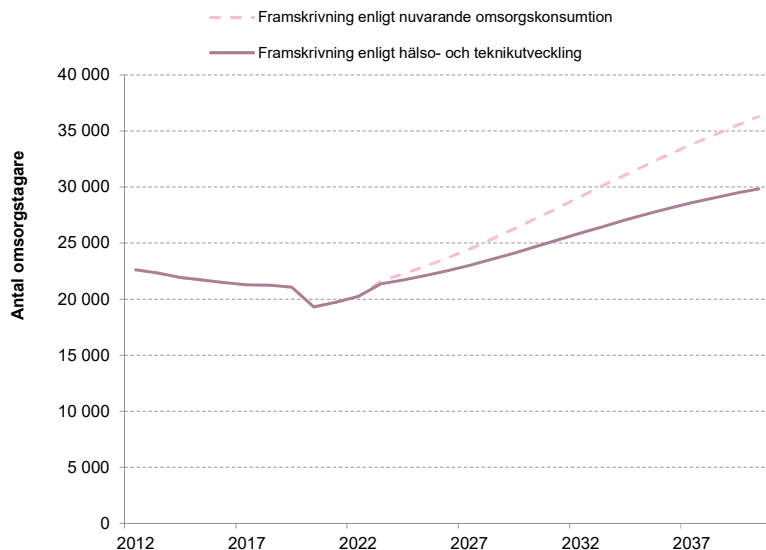
Upprustning och evakuering

- Genomgripande upprustningar pågår i fastigheter där boenden tidigare har avvecklats och där dessa går att anpassa till seniorbostäder.
- Kvarstår cirka 30 fastigheter där genomgripande upprustning behövs i närtid.
- Av fastigheterna som berörs är det 15 som innehåller vård- och omsorgsboende med totalt 1 100 platser och åtta servicehus.
- Genomförandet i den preliminära planen sträcker sig över en period om 11 år. Varje projekt tar ca 5 år att genomföra från initiering till att åtgärderna är slutförda.
- Som högst kommer kapacitetsminskningen uppgå till 300 platser under perioden och vara som störst i innerstaden.
- Genomförandet av det genomgripande underhållet för de 30 fastigheterna kommer påverka Micasa som bolag negativt. Ekonomin i planen behöver därför fortsatt utredas.

Planering framåt

Ökad osäkerhet i prognos möts av två prognosalternativ

Källa: Äldreomsorgsprognos 2022, Sweco

År

- För att på ett tydligt sätt kunna belysa osäkerheten i framtida omsorgskonsumtion presenteras årets boendeplanerings prognosresultat utifrån två alternativ.
- Framskrivning enligt Huvudalternativet (Utvecklingsalternativet) utgår från en fortsatt konsumtionsminskning.
- Framskrivning enligt Nulägesalternativet utgår från att omsorgskonsumtionen ligger kvar på samma nivå som idag.
- Planeringen för att möta framtida ökat antal äldre utgår liksom tidigare boendeplaner från Huvudalternativet (Utvecklingsalternativet).
- Förändring antal platser till 2040
  - Huvudalternativet +2 770
  - Nulägesalternativ +4 280

Kraftig utbyggnad vård- och omsorgsbostäder

Idag planeras enligt prognosalternativet att omsorgsbehoven fortsätter att minska.

För att möta behoven enligt detta planeras 35 nya vård- och omsorgsboenden med totalt cirka 2 900 platser fram till 2040 enligt inriktning 60/40 kommunal/privat regi.

- 23 boenden planeras därmed inom kommunal nyproduktion jämfört med 11 boenden i tidigare planering.
- 12 boenden planeras inom privat nyproduktion, jämfört med 20 privata boenden enligt tidigare planering.

Planering vård- och omsorgsplatser i innerstaden

Kommunal avveckling	Kommunal nyproduktion
	2027 Norrmalm, Hagastaden +90
	2030 Kungsholmen +80
	2033 Södermalm +100
	2035 Östermalm +100
	2038 Kungsholmen +100
	2040 Södermalm +100
Privat avveckling	Privat nyproduktion
	2028 Södermalm, +90, kv Sommaren
	2027 Södermalm, +70 Yxan 4
	2028 Östermalm, +100 Hjorthagskransen

Tabell: Utpekade projekt med specifika namn är markerade med **fet stil**. Övrig text avser ospecifika projekt utifrån behov eller boendeplaneringens förslag. Året avser planerat färdigställande.

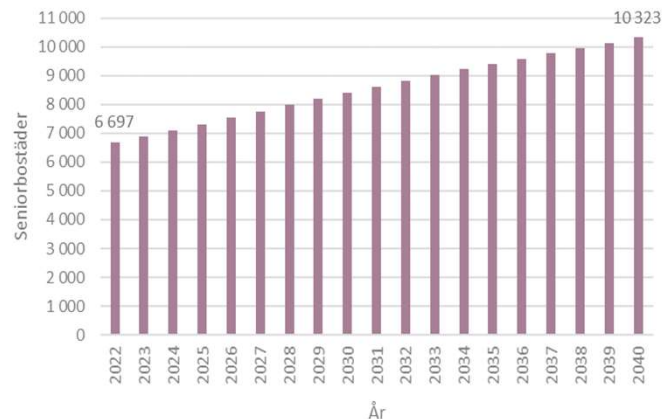
Ökad ambition seniorbostäder för att förlänga kvarboende

Inventering och framskrivning

- Ny inventering ger cirka 6700 Seniorbostäder i Stockholms stad.
- En stor andel av seniorbostäder (44 procent) återfinns i innerstaden.
- Bostadsrätterna är mest vanligt förekommande i västerort. Totalt sett finns minst antal seniorbostäder i östra söderort.

Nytt budgetuppdrag 2023:

- Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, äldrenämnden och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda behovet av seniorbostäder för att målet om att alla över 65 år som vill ska kunna få en seniorbostad ska kunna tillgodoses

Idag bor ca 4-5% i seniorbostad, bara för att möta den nivå med ökande antal äldre skulle innebära 10 300 seniorbostäder 2040.

Planering seniorbostäder innerstaden

Innerstaden	Allmännyttan hyresrätt	Antal lägenheter - cirka	Prel. år för färdigställande
Norrmalm	Micasa- befintlig fastighet. Vasen 3	85	2025
	Privat - hyresrätt		
Södermalm	Stockholms Borgerskap - nyproduktion. Yxan 4/Högalid	180	2026
Södermalm	Blomsterfonden - nyproduktion. Eriksdalslunden.	45	2028
Södermalm	Einar Mattsson. – nyproduktion Sommaren.	30	2028
	Totalt HR	340	
	Privat – bostadsrätt		
Kungsholmen	Seniorgården AB - nyproduktion. Kristinebergs Slott/Hornsberg	50	2027
Södermalm	Seniorgården AB - nyproduktion. Persikan/Sofia	50	2025
Norrmalm	Seniorgården AB - nyproduktion. Västra Hagastaden	80	2031
Östermalm	Seniorgården AB - nyproduktion. Donostia, Värtan/Hjorthagen	46	2030
	Totalt BR	226	
	Totalt för regionen	566	

Tillgänglighetsmärkning i befintligt bostadsbestånd

- Projekt tillgänglighetsmärkning pågår, definition tillgänglig bostad klar.
- Den fastställda definitionen innebär att ganska få lägenheter kommer att tillgänglighetsmärkas i ett inledande skede.
- Fastigheter byggda från 2018 och framåt - alla bostäder att kunna tillgänglighetsmärkas
- Fastigheter byggda före 2018 kommer – inventering görs när lägenhet blir ledig.
- Lång process och liten andel som tillgänglighetsmärks.
- Lägenheter från 2018 år och framåt är i förhållande till äldre bostadsbestånd dyra och mindre attraktiva för stora delar av målgruppen.
- Resurskrävande för bostadsbolagen att tillgänglighetsmärka.

Utmaningar vi behöver lösa framöver och vad händer om vi inte klarar det...?

Äldreomsorgsutmaningen sammanfattad

- Ett snabbt ökande antal äldre – vi lever längre och behöver omsorg fler år
- En snabbt ökande andel äldre – arbetskraftsbrist färre ska försörja fler
- Ensamhet och isolering bland äldre leder till ökad psykisk ohälsa
- Ett bostadsbestånd i behov av renovering och förnyelse
- Behov av historiskt stor nyproduktion av boenden för äldre.
- Samtidigt blir nyproduktionen allt dyrare med snabbt ökande investeringsutgifter, höga räntor, inflation och byggmaterialkostnader.
- Svårt att hitta mark, speciellt i innerstaden, och höga markpriser.
- Bostäderna blir allt dyrare – vem ska betala, vem kan betala?
- Behoven av omsorg blir större – vem ska arbeta inom äldreomsorgen?

Utmaningar för ökning av bostäder för äldre

- Allt svårare med kvarboende då stor andel bor i befintliga icke tillgängliga bostäder och seniorbostäderna är begränsade till antal och hög kostnad.
- Äldreomsorgen ökar kraftigt framöver, vård- och omsorgsboende eller hemtjänst?
- Behov av variation i bostadsutbud – äldre är en heterogen grupp och vi planerar redan för 70-talisterna.
- Investeringskostnader för nyproduktion ökat kraftigt: höga räntor, inflation, höga byggmaterialkostnader.
- Svårt att hitta mark där efterfrågan är som störst.
- Många byggprojekt stoppas p g a oklara prisökningar.
- Överklaganden av stora projekt i vård- och omsorgsboende 90 -100 platser.
- Pågående och kommande investeringar för allmännyttiga bostadsbolag för ombyggnad och upprustning av vård- och omsorgsboende och övriga särskilda boenden.
- Bygga seniorbostäder - risken ligger hos bostadsbolagen.
- Befintliga lokalhyrekostnader ökar och går ut över stadsdelarnas investeringsmöjligheter.
- Ökar trycket på vård- och omsorgsboende, risk för ökande omsorgskonsumtion jämfört med prognoserna.

Viktigt att planera sin framtida boendesituation

Stockholms stads bostadsförmedling

- 800 000 registrerade kunder i bostadsförmedlingens kö, ca 12% aktivt sökande.
- Allt högre andel som kan ha behov av tillgängliga bostäder
- Ca 50 000 bostadssökande är över 65 år.
- Ytterligare 70 000 är 55-65 år, som kan börja tänka på tillgängligheten i sitt boende.
- Ca 20 000 personer som har olika former av rörelsehinder.
- Ca 5000-8000 personer som skattas att ha någon form av synnedsättningar.

Att planera sitt framtida boende

- Hur bor jag idag?
- Hur länge kan jag bo kvar?
- Hur vill och behöver jag bo om 5 år eller om 10 år?
- Vill/kan jag köpa eller hyra min bostad framöver?
  - Kötid i Stockholms stads bostadsförmedling
  - Intern kö för boende i kommunala bostadsbolagen
  - Kö i privata alternativ för seniorbostäder
  - Får jag lån om jag vill köpa en seniorbostad?
- Vad kan och vill jag lägga mina pengar på?

Tack!

